Nr 5-6 Maj-Czerwiec 1946 r. Rok 1

SZACHISTA POLSKI
miesięcznik poświęcony grze i kompozycji szachowej

Komitet Redakcyjny: dr.E.Arłamowski, T.Bujak, M.Wróbel

Wydawca: Krakowski Klub Szachistów

Redakcja i Administracja: Kraków, Basztowa 15 m. 12

Marian Wróbel

Dawid Przepiórka-mistrz strategii

II

Przepiórka jako problemista jest postacią niezwykle oryginalną i bogatą. Umysłowość to samodzielna, rzadko podlegająca wpływom, w dziedzinie koncepcji niemal rewolucyjna, w ujęciu formalnym, o dziwo, klasyczna, nieledwie tradycyjna-zachowawcza. To połączenie dwu tak odrębnych żywiołów tworzy zadziwiający świat i ze starcia się rewolucji i klasycyzmu powstają kompozycje pełne dynamiki, o nieskazitelnej fakturze. Są one jasne bez niedomówień i gadatliwości, powściągliwe w wypowiedzi, subtelne bez wirtuozerii formy. Zgodnie z duchem klasycyzujących mistrzów początku naszego stulecia-na pierwszy plan w zadaniu wybija się pomysł strategiczny, ściśle i zwięźle zarysowany. W każdym wybitniejszym problemie Przepiórki łatwo i bez dyskusji ustalimy ośrodek ideowy, co jest zastanawiające w dzisiejszej dobie gonienia za niezwykłością i zszywania rozmaitych motywów w jeden organizm problemowy. Koncepcje Przepiórki są jednorodne w pomyśle, jednolite w wykonaniu, o czym nas przekona choćby pobieżne studium, jakie wydał Weening pod tytułem "David Przepiórka a master of strategy".

Bez wątpienia jest Przepiórka mistrzem strategii głęboko pomyślanej, wolnej od chwilowej mody i powierzchownych wpływów, koncepcje budował troskliwie dobierając starannie odpowiednie motywy, nie znać w jego utworach przypadkowości, a poza pierwocinami szkolarskiej maniery, czy też niezaradności. Dojrzewał wolno, dopiero około roku 1906 uświadomił sobie rzecz dla twórcy najważniejszą-skalę możliwości oraz wypracował właściwe środki. Przepiórka komponował ciężko, nieraz całymi latami szlifował formę, poszukiwał nowych złoż. Dorobek jego jest ilościowo nie duży. Wydany w Holandii w r. 1932 zbiór problemów zawiera 126 kompozycji. Poza tym po wydaniu monografii ukazało się jeszcze około 10. zadań, co na 40 lat działalności kompozytorskiej-bardzo mało. W konkursach zadaniowych rzadko brał udział, trudno mu było wykończyć problem w przepisanym terminie, dlatego otrzymał zaledwie 7 nagród, w tym 3 pierwsze oraz około 10. wzmianek zaszczytnych.

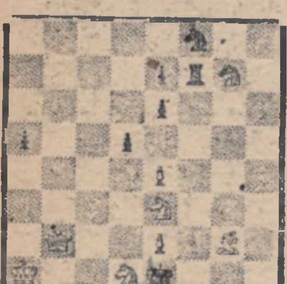
Twórczość mistrza zamyka się w dwu dużych okresach, punktem zwrotnym są lata tuż powojnie 1919-20. W pierwszym okresie Przepiórka interesuje się problemem logicz-

nym,zapoczątkowanym przez Kohtza i Kockelkorna Indyjskim Problemem w r.1903. Wtedy to pojawiają się zadania,opracowujące strategię punktu przecięcia oraz takie koncepcje jak unicestwienie,idea rzymska,Herlin. Szczególnie interesował się on unicestwieniem,opracował krytycznie duży wybór prac tego typu,poczynił sporo ciekawych uwag teoretycznych. Ponieważ jednak nie lubił dyskusji i stał zdala od walk ideowych,tylko drobna część jego odkryć była publikowana.

W drugim okresie Przepiórka skłania się co raz wyraźniej ku klasycyzmowi,staje się zwolennikiem szkoły czeskiej,wymaga surowej ekonomii środków i oszczędności wyrazu. W tym okresie publikuje głównie trzychodówki o założeniach formalnych i pointach konstrukcyjnych. Domeną jego była przede wszystkim wielochodówka strategiczna o głęboko założonej idei.ulubionym zaś tematem blokowanie czarnej figury. które realizował z niedościgłym mistrzostwem konstrukcji. Był klasykiem,ale nie miał w sobie nic z sekciarza i oceniał obiektywnie każde piękno bez względu na przynależność artystyczną do takiej,czy innej szkoły. Dwuchodówką nie interesował się wcale,samomatów nie chciał rozwiązywać nawet pod presją,natomiast entuzjazmował się końcówką artystyczną,a za najpełniejszy wyraz w tej dziedzinie uważał studia Mattisona i Retiego. Poza tym miał prawdziwy podziw dla angielskiego mistrza Heathcote´a,którego klasyczne czterochodówki uznawał za szczyt możliwości ludzkich. Często sprawował funkcję sędziego na turniejach problemowych;odznaczał się wyjątkową sprawiedliwością i samokrytycyzmem,był surowy,ale idealnie bezstronny.

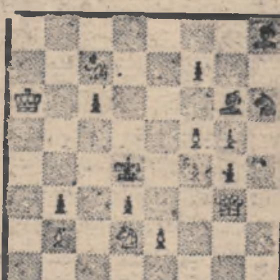
Nie łatwo jest wybrać odpowiednie problemy Przepiórki, by na kilku przykładach wykazać i głębię pomysłu, zręczność konstrukcyjną,europejskość myśli i charakterystyczne cechy stylu,tak właściwe wielkim koncepcjom zmarłego mistrza. Sześć kompozycji,które omówię,należą do czołowych realizacji i naszkicują wyraziście sylwetkę kompozytora. Przegląd rozpocznę od najlepszej trzychodówki,która zasłużenie otrzymała I nagrodę na silnie obesłanym konkursie

I
In.Teplitz-Schönau 1921-22

mat w 3.pos.

II
IIn.Memoriał Weeninka 1933

mat.w 3. pos.

III
In.Schweizerische-Schachzeitung 1916

mat w 4. pos.

PROBLEMISCI ! PRZYGOTOWUJCIE DWUCHODÓWKI NA KONKURS POŚWIĘCONY PAMIĘCI PRZEPIÓRKI KTÓRY ROZPISUJEMY W TYM N-RZE

Trudno sobie wymarzyć idealniejszą pozycję;prostota i naturalność układu,spojenie nieskomplikowanych wariantów,a przy tym prawdziwie problemowa gra są zaletami tej kompozycji. Sędzia konkursu Orlimont szeroko rozwodzi się na temat zalet pracy,jej genezy,sięgając w opisie aż do nieboszczki Pallas Ateny. W każdym razie słusznie podkreśla niezwykłą jednorodność i umiejętne stopienie motywow w żywy i fascynujący organizm. Przyjrzyjmy się rozwiązaniu:

```
1. Hc2! grozi 2. Hd3 - 3. Sc2 ≠
        dxe4  2. Gf1!,Wxf1 3. Sg2 ≠
                     -     3. Hc3 ≠
         Sf5  2. Sf1!, -   3. Hd2 ≠
          d4  2. Sc4 , -   3. Hd2 ≠
         Wf2  2. Sb2 ,Wxg2 3. Sd3 ≠
```

Kompozycja kończy się 6.matami wzorowymi; w zespole wariantów na pierwszy plan wybijają się obrony 1...dxe4 i 1...Sf5,chociaż o jakiejś grze tematowej trudno mówić; jest to szlachetne zadanie wariantowe,które praktycznie odkryło tajemnicę harmonii w problemie. Weenink tylko za drobną skazę uważa pozycję gońca,który jest jakby na marginesie. Niewątpliwie jest on stosunkowo najmniej aktywny,ale ostatecznie musiał gdzieś stać,a umotywowanie jego stanowiska jest najzupełniej wystarczające dla znawców umiarkowanie podejrzliwych.

Diagram II jest pośmiertnym hołdem dla Weeninka,który zmarł tuż po napisaniu monografii o Przepiórce,tak że nawet nie widział ostatniej swej pracy wydrukowanej.Trzychodówka ta ma bardziej zdecydowany pomysł strategiczny, a jest nim dwukrotne blokowanie pola f5;piękny wstęp prowadzi do czterech wartościowych odmian.

```
1. Ka5! grozi 2. exd3    -   3. Sb3 ≠
         Gf5! 2. Kb6!    -   3. e3 ≠
         Sf5  2. Sb3+, Ke4   3. exd3≠
          f6  2. Se6+, Kd5   3. e4 ≠
```

Dużą ruchliwość wykazuje biły pion,który jest bohaterem problemu,matuje bowiem trzy razy nie licząc roli,jaką spełnia w groźbie. Złudne rozwiązanie 1.Kb6?,Sf5! bez mata wskazuje na logiczny charakter obrony Gf5.

Zupełnie wyjątkowy pomysł przedstawia diagram 3.Jest to 4≠ logiczna na temat unicestwienia białej figury.Ideę można by opisać następująco:istnieje jakaś biała figura, która niatylko nie przynosi zwycięzcy pożytku,ale wręcz przeszkadza i cała pomysłpwość ataku polega na pozbyciu się szkodliwej masy figury. Taką niewygodną bierką jest w zadaniu Wg5,szukamy więc odpowiedzi na nieskromnie pytanie jak pozbyć się kłopotliwego gościa. Marzymy,gdyby go nie było,jakie łatwe byłoby życie, 1.Hg6+,Gf5 2.Hg2≠, względnie 1.Hg6+,Kf3 2.Wd3+,Ke2 3.He4+,Kf1 4.Wd1≠ proste i nieładne,prawda? Bristolskie torowanie drogi 1.Wg1?nie prowadzi do celu,gdyż czarny zdąży dać parę szachów. Na 1.Wg4+?,Gxg4 2.Hg6+,Hf5!,gdyż czarny otworzył sobie ważną linię H. i ani myśli o samobójstwie przez Gf5? 3.Hg2≠ To unicestwienie Wg5 musimy przygotować unicestwieniem drugiej białej figury

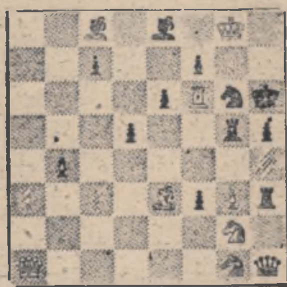
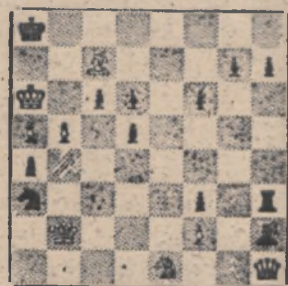
```
1. We6! grozi 2. Hf5+,Kd5 3. Se3≠
           Gxe6! 2. Wg4+,Gxg4 3.Hg6+,Gf5 4.Hg2≠!
                                     Hf5 4.Hc6≠!
```

Obie ważne arterie komunikacyjne na prostych są oswobodzone dla H. Jest to pierwsze unicestwienie dwu białych wież typu Elson. W tym typie zadań gra poboczna nie ma żadnego znaczenia strategicznego stanowi tylko konieczność konstrukcyjną. Podaję najważniejsze warianty.

Kd5 2.Wg4 , c4 3.Se3+ ,Kc5 4.Gd4 ≠
Sf4 3.Wd6+ ,Ke4 4.Hf4 ≠
Sb2 2.Hf4+,Kd3 3.Hf3+ ,Kc4 4.Wg4!≠
c4 2.Hf5+,Kd5 3.Wd6+ ,Kc5 4.Gd4 ≠
Hf8 2.Hg6+,Hf5 3.Hf5+ ,Kd5 4.Se3 ≠

Pierwsze kompozycje na ten temat publikowali T.Elson w r. 1863 i S.Loyd w 1868 r. Monografia Przepiórki wykazuje 12 problemów z unicestwieniem,co dowodzi głębokiego zainteresowania tą sprawą.

IV.	V.	VI.
V.O.Szachista Polski 1912	Schweizerische Schachzeitung 1925	Schweizerische Schachzeitung 1915

6≠ 6≠ 7≠

Trzy wielochodówki Przepiórki należą do powszechnie znanych arcydzieł mistrza; odznaczają się one zarówno głębokim pomysłem strategicznym,logiką manewru,jak też i przemyślaną konstrukcją. Technika wykonywania takich złożonych tworów jest tajemnicą Przepiórki i tu nie ma on rywali,ni naśladowców.

Może najbardziej wyrazistą jest 6≠ nr 4,którą autor pomieścił na tytułowej stronie swego zbioru zadań,możemy więc sądzić,że z rozmaitych powodów uważał ją za najlepszą rzecz w artystycznym dorobku. Przedstawia ona pozornie bezsensowne blokowanie trzech pól,które pozbawią później czarnego G. swobody ruchów i umożliwią mata. Weenink widzi tu kombinację logiczną,ale taka interpretacja problemu nie jest zbyt przekonywująca. Rozwiązanie kryje wiele niespodzianek.

1.He8-f8!
...Sc5! 2.Hd6 ,We5! 3.Ge3+. dxe3 4.Hd4!,Gxd4 5. c3!!- 6.cxd4≠!

2. - ,Gc3 3.Hd4 , Gd4 4.Gd4 ,Sf5 5.Gc5
2. - ,Wf5 3.Ge3+, dxe3 4.Hg3 ,Gc3 5.He3+
...Wc5 2.Hh6+,Wg5 3.Hh4 , Gc3 4.Wc3 , g3 5.Gd4
g3 4.Hf4+, e3 5.He3+

Kompozycja ta posiada kilka wartościowych złudnych rozwiązań,z którymi zapoznałem się dokładnie w okresie wydawania książki; stary bowiem układ z Szachisty Polskiego okazał się niepoprawny i Przepiórka gwałtownie poszukiwał nowej formy,zatrudniając kompozytorów badaniem poprawności.

Natomiast zdecydowanie logiczny charakter posiada zadanie nr V,które łączy w sobie dwa pomysły to jest blokowanie dwu figur oraz uwolnienie Przepiórki; motyw tak nazwany przez Weeninka stanowi absolutne założenie koncepcji logicznej. Biały planuje następującąakcje: 1.Gc5 i 2.Gf8+, co czarny paruje przez 1...h4! 2.Sf4,Wf5!,uwolniona figura niweczy grozbe. Uwolnienie Przepiórki będzie więc uwolnieniem czarnej figury przez wiążącą białą,która w następnam ruchu matuje. Naturalnie uwolnienie następuje po przygotowaniu,które uniemożliwi parowanie mata. Przygotowanie logiczne ma nacelu zablokowanie Wg5 i w tym celu biły gra: 1. g4!(grozi 2.Wg6+,Kg6,3.Hg7+)
1...Hxg4 2.He5!,Wh5 3.Sh4,Hh4! 4.Hf5!!,exf5 i obie wieże są zablokowane! Teraz do głosu dochodzi absolutne założenie 5.Gc5!-6.Gf8+. Poboczny wariant występuje po 1...d4 2.Hd4,hxg4 3.He5,Wh5 4.Hc5 i 5.Hf8+. Ten piękny problem, nad którym Przepiórka pracował 6 lat ma skazę w postaci 2. białopolowych gońców,jeden jest więc dorobioną figurą,konieczną ze względu na uboczność 1.We6. Zabawna jest geneza białego piona b4. Tuż przed publikacją demonstrował autor w klubie swą pracę z czarnym pionem na b4 i oto niewtajemniczeni fuszerzy znaleźli drugie rozwiązanie: 1.Hc1,Wxg3 2.Sh4,Hxh4 3.Hc5. Mistrz błyskawicznie znalazł ratunek zmieniając kolor piechura i czarny otrzymał obronę 3... Hb4 4.Hxb4,c5! bez mata w oznaczonej ilości posunięć.

Ostatnia wreszcie wielochodówka opracowuje pomysł logiczny,zwany połączonym przygotowaniem (Vorplan Staffelung) jest to jedyna praca Przepiórki,jaką omówił wybitny teoretyk Holzhausen w swojej ciekawej rozprawie "Logik und Zweckreinheit im neudeutschen Schachproblem" 1928r. Ocenia on problem wyjątkowo entuzjastycznie stwierdzając "iż nigdzie w szachach nie doszła silniej do głosu logiczna zasada(Prinzip) jak w tej kompozycji o połączonym przygotowaniu.

Idzmy za Holzhausenem w analizie logicznej. 7+ Przepiórki,powiada teoretyk,ma jeszcze bardziej zadziwiające połączone przygotowanie. Zadanie,jeśli chodi o rodzaj,nie bydzie łatwe do przewyższenia i dlatego przewidziałem je na zakńczenie rozprawy. Założenie absolutne tworzy prosty sposób matowania przez 1.b6 i 2.b7+. Oczywiście 1.b6 jest obalane przez 1...Hf1+,co byłoby samobójstwem.Trzeba więc zamknąć linie f1-a6. Ale po 1.He2,fxe2 2.b6 pojawia się nowa obrona Wb3!,która przekreśla nasze rachuby. Trzeba więc odrzucić W. z trzeciej poziomej. W tym celu musimy podminować punkt d5,aby później zmusić W. do obrony tego pola. A więc gramy 1.Hc3,c5 2.Hd2,Wh5 3.He2,fxe2 4.b6,ale i tu ma jeszcze czarny skrytą obronę 4...d4! z otwarciem linii h1-b7,które stało się możliwe dopiero po sprowadzeniu piona na c5. Ażeby zapanować nad tą sytuacją musimy powstrzymać pionad5,co da się uskutecznić przez sprowadzenie czarnego gońca na d4. Manewr,zwany skierowaniem gońca nie jest umieszczony na czele,lecz po ruchach 1.Hc3,c5 2.He3!,Ge5 3.Hd2,Gd4!dopiero bowiem po wstępie 1.Hc3 jest pole e3 dostępne H. (co jest jedyną drobną niedokładnością logiczną) kolejność przygotowań jest więc następująca: I podminowanie punktu d5 1.Hc3!,c5 II sprowadzenie gońca 2.He3!,Ge5 3.Hd2,Gd4! III odrzucenie W. 4.Ha2,Wh5 (w pró-

bie odrzucenie W. odbywało się przez 2.Hd2) IV: zamknięcie linii 5.He2,fxe2 i wreszcie założenie absolutne,czyli atak matowy 6.b6 i 7.b7+

Te nieliczne przykłady zorietowały nas w pewnym stopniu w dorobku problemowym Przepiórki. Na tym trzeba jednak poprzestać,gdyż szczupłe ramy artykułu nie pozwalają na analizę większej ilości kompozycji. Na zakończenie wspomnę o roli Przepiórki w Warszawskim Związku Problemistów. Chociaż kierownictwo zostawił młodszym,pozostał życzliwym doradcą i opiekunem wszystkich kompozytorów. Na zebraniach pojawiał się często biorąc czynny udział w pracach związku. Specjalnością jego były referaty historyczne; niezapomniane wygłosił wspomnienie pośmiertne o Blakeu,które dało syntetyczny rys starych tradycji problemowych angielskich na przełomie dwu wieków. Dla problemistyki polskiej okazał się prawdziwym przewodnikiem i jeszcze za życia oglądał ogromny wzrost kadr młodych i mógł się radować rozwojem,jakiego dotąd nie znały nasze dzieje problemistyki.

Mecz Radiowy Z.S.S.R.-Wielka Brytania

Jak podaliśmy w nr 3-4 Szachisty Polskiego w czerwcu b.r. został rozegrany międzypaństwowy mecz radiowy Z.S.R.R.-Anglia zakończony zwycięstwem drużyny radzieckiej w stosunku 18:6. Obecnie podajemy szczegółowe wyniki:

Z.S.R.R.			Anglia	
1.Botwinnik	1		Alexander	1
2.Keres	1.5		Klein	0.5
3.Smysłow	2		Koenig	0
4.Bolesławski	1	(2 remis)	Golombek	1
5.Flohr	1.5		Fairhurst	0.5
6.Kotow	2		Least	0
7.Bronstein	1		Winter	1
8.Bondarewski	2		Aitken	0
9.Lilinthal	1.5		Wood	0.5
10.Ragzin	0.5		Abrahams	1.5
11.Bielowa	2		Granmore	0
12.Rudenko	2		Bruce	0
Z.S.R.R	18p.		Anglia	6p.

Poniżej podajemy z tego spodkania 3 ciekawe partie, wśród których znajduje się sensacyjna zwycięzka partia Alexandra z Botwinnikiem.

Partia nr 29

Białe: Botwinnik (Z.S.R.R) Czarne:Alexander (Anglia)

1. d2-d2 ,Sg8-f6 2. c2-c4 , e7-e6 3.Sb1-c3, ,Gf8-b4
4. e2-e3 , d7-d5 5. a2-a3 ,Gb4xc3+ 6. b2xc3 , c7-c5
7. c4xd5 , e6xd5 8.Gf1-d3 , 0-0 9.Sg1-e2 , b7-b6
10. a3-a4 ,Gc8-a6 11.Gd3xa6 ,Sb8xa6 12.Gc1-a3 ,Wf8-e8
13.Hd1-d3 , c5-c4 14.Hd3-c2 ,Hd8-d7 15. 0-0 ,Sa6-b8
16.Wa1-e1 ,Sb8-c6 17.Se2-g3 ,Sc6-a5 18. f2-f3 ,Sa5-b3
19. e3-e4 ,Hd7xa4 20.Hc2-b2 , a7-a5 21. e4-e5 , b6-b5!
22.Ga3-d6 ,We8-e6! 23. e5xf6 ,We6xd6 24. f6xg7 , b5-b4
25.We1-e5 ,Wa8-e8 26. f3-f4 ,Ha4-d7 27.Hb2-e2 ,Wd6-e6
28. f4-f5 ,We6xe5 29. d4xe5 , b4xc3 30. f5-f6!,Hd7-a7+
31.Kg1-h1 ,Sb3-d4 32.He2-e3!,We8-a8 33.He3xc3 , a5-a4
34.Hc3xd4! ,Ha7xd4 35.Sg3-f5 , h7-h5 36.Sf5xd4 ,Wa8-e8
37.Sd4-f5 , d5-d4 38. e5-e6! czarne poddały się.

Partia nr 24

Białe: C.H.O'D. Alexander   Czarne: M. Botwinnik

Mecz radiowy Z.S.R.R-Anglia

Francuska

1. e2-e4	e7-e6
2. d2-d4	d7-d5
3. Sb1-c3	Gf8-b4
4. e4-e5	c7-c5
5. a2-a3	Gb4xc3+
6. b2xc3	Sg8-e7
7. Hd1-g4	c5xd4

Czarny próbuje komplikować pozycję. O wiele prostsze i lepsze było posunięcie 7....Se7-f5 8.Gf1-d3,h7-h5 9.Hg4 f4,c5xd4 10.c3xd4,Hd8-h4 z mniejwięcej równą grą.

8. Hg4xg7	Wh8-g8
9. Hg7xh7	Hd8-a5
10. Wa1-b1!	...

Tym posunięciem biały opóźnia wyprowadzenie czarnego gońca,co jest lepsze niż 10.Gd2,gdyż po d4xc3 byłaby to strata tempa.

10. ...	Ha5xc3+
11. Gc1-d2	Hc3-c7

Na 11...Hc3xa3 nastąpiłoby 12.Sg1-f3,Sb8-c6 13.Gf1-b5 z groźbą 14.Gd2-b4 ~~xx~~

12. f2-f4	Sb8-c6
13. Sg1-f3	Gc8-d7
14. Sf3-g5!	...

Znacznie słabsze byłoby 14.h2-h4,0-0-0 15.Sf3-g5,Sg7-f5 Sg5xf7,Wg8-g7 17.Hh7-h5,Gd7-e8 i strata piona.

14. ...	Wg8xg5

Wymuszone,gdyż po 14...0-0-0 nastąpi 15.Sg5xf7,Wd8-f8 16.Sf7-d6+ i wygrywa,zaś po 14...Wg8-f8 nast. 15.Gf1-d3 z groźbą 16.h2-h4.

15. f4xg5	0-0-0
16. Hh7xf7	Hc7xe5+
17. Ke1-d1	...

Na 17.Gd3-e2 nast.d4-d3 18.c2xd3,Sc6-d4 z silnym atakiem.

17. ...	Se7-f5
18. g5-g6	Sf5-e3+
19. Kd1-c1	He5-e4
20. Gf1-d3	He4xg2
21. Wh1-e1	Sc6-e5
22. Hf7-f4	Se5-f3

Jeżeli 22...Se5xd3+ to wtedy nastąpi 23.c2xd3,Se3-f5 24.Gd2-a5,b7-b6 25.Wb1xb6!! i wygrywa.

23. We1-e2	Hg2-h3
24. Gd2xe3	e6-e5
25. Hf4-f7	d4xe3
26. g6-g7	Hh3-g4
27. h2-h3	Hg4-g1+
28. Kc1-b2	Hg1-g3
29. Gd3-g6	Sf3-d4
30. g7-g8H	Wd8xg8
31. Hf7xg8+	Kc8-c7
32. Hg8-h7	Kc7-d6

Na 32...Sd4xe2 biały zdobywa figurę posunięciem 33.Gg6-f5

33.	Gg6-d3	e5-e4
34.	Hh7-h6+	Kd6-c7
35.	We2xe3	Hg3-e5
36.	Kb2-a2	Sd4-f5
37.	Hh6-g5	Gd7-e6
38.	Gd3-e2	d5-d4+
39.	We3-b3	d4-d3
40.	Hg5-d2	b7-b6
41.	Ge2-g4!	...

Czarne poddały się, gdyż po 41...Sf5-d4 nastąpi 42.Gg4xe6.

Partia nr 25

Białe: D. Bronstein — Czarne: W. Winter

Mecz-radiowy Z.S.R.R-Anglia

sycylijska

1. e2-e4 ; c7-c5 2.Sg1-f3, d7-d6 3. d2-d4 , c5xd4
4.Sf3xd4 ,Sg8-f6 5.Sb1-c3 , g7-g6 6.Gc1-e3 ,Gf8-g7
7. f2-f3 ,Sb8-c6 8.Hd1-d2 , 0-0 9.Sd4-b3 ,Gc8-e6
10.Sc3-d5 ,Ge6xd5 11. e4xd5 ,Sc6-e5 12.Gf1-e2 ,Hd8-c7
13. 0-0 ,Se5xc4 14.Ge2xc4 ,Hc7xc4 15.Wa1-d1 ,Wf8-c8
16.Wf1-f2 ,Sf6-d7 17.Ge3-g5 ,Gg7xb2 18.Gg5xe7 ,Sd7-k6
19.Ge7xd6?,Wc8-d8 20.Sb3-a5?,Hc4-a6 21.Hd2-b4 ,Wd8xd6!
22. c2-c4 ,Gb2-g7 23.Wf2-d2 ,Gg7-h6! 24.Wd2-d3 ,Wa8-d8
25. a2-a4 ,Gh6-f8! 26.Hb4-b5, ,Ha6xb5 27. a4xb5 ,Wd6-d7
i białe poddały się.

Mistrzowie radzieccy w Czechosłowacji

Dwutygodniowe turnee mistrzów radzieckich w Czechosłowacji należało do najciekawszych imprez szachowych powojennej Europy. Należy podkreślić przede wszystkim, że było to pierwsze spotkanie oficjalnej reprezentacji szachistów radzieckich poza granicami Związku. Drużyna radziecka wystąpiła w następującym składzie: Bronstein, Smysłow, Lilienthal, Ałatorcew, Kotow, Bondarewski i Simagin. Był to więc zespół słabszy od wystawionego przeciw Anglii względnie Ameryce w meczach radiowych, wystarczający jednak do uzyskania wysokiego zwycięstwa. Z miast czeskich najsilniejszy opór stawiała Praga. Tu został rozegrany sześciorundowy turnie, w którym każdy Czech kolejno grał z poszczególnymi zawodnikami drużyny gości. Wyniki indywidualne mistrzów praskich były następujace: 1.Kottnauer 3.5p. z 6.partji 2.Pachman 2.5p. 3.dr.Katetow i Sajtar po 2p. 4.Opocensky i Zita po 1,5p.

W drużynie radzieckiej najlepszy wynik osiągnął Bronstein 4 5p. z 6. partii; Bondarewski, Smysłow, Ałatorcew i Lilienthal po 4p., Kotow 3.5p., Simagin 3p.
Oprócz meczów międzymiastowych rozegrali mistrzowie radzieccy wiele symultanek w łącznej liczbie 41-rozgrywając 1.251 partii; w tej konkurencji najlepszy wynik osiągnął Smysłow (94.5%) w 5.seansach wygrał 121 partii przy 1 przegranej i 13 remis. Drugim był Bronstein +110 -3 =14(92.2%)
Spotkanie szachistów czeskich z radzieckimi dostarczyło wielu interesujących partii, kilka z nich zamieszczamy poniżej.

-.-

Partia nr 25

Białe: Ałatorcew Czarne: Kottnauer

Mecz Moskwa - Praga

1. d2-d4	Sg8-f6
2. c2-c4	e7-e6
3.Sb1-c3	Gf8-b4
4.Hd1-c2	0-0
5. a2-a3	Gb4xc3+
6.Hc2xc3	d7-d6
7.Sg1-f3	Sb8-d7
8. g2-g3	b7-b6

Równie dobre było w tej pozycji 8...Hd8-e7 9.Gf1-g2, e6-e5!

9.Gf1-g2	Gc8-b7
10. 0-0	Hd8-e7

Najlepsze 10...a7-a5 11.b2-b3,Hd8-e7 12.Gc1-b2,Sf6-e4 13.Hc3-c2,f7-f5,jak w partii Rzeszewski-Ałatorcew Moskwa 1939.

11. b2-b4	Gb7-e4
12.Gc1-b2	Wa8-c8
13.Wf1-d1	c7-c5
14. d4xc5	b6xc5
15. b4-b5	Sd7-b6!

Najsilniejsze posunięcie,czarny skoczek wchodzi do gry.

16. a3-a4	d6-d5
17. c4xd5	e6xd5
18. e2-e3	Sb6-c4
19.Sf3-e5!	Sc4xd2

Na uwagę zasługiwało: 19.Ge4xg2!, 20.Kg1xg2,Sf6-e4 21.Se5-c6,He7-g5 22.Wd1xd5,Se4xc3 23.We5xg5,Sc4xb2 24.Wg5xc5,Wc8xc6! i czarne mają duże szanse na remis.

20.Hc3xb2	Ge4xg2
21.Kg1xg2	He7-b7
22.Hb2-d2!	...

Aby na 22...d5-d4+ zagrać 23,Se5-c6.

22. ...	a7-a6
23.Se5-c6	a6xb5
24. a4xb5	Wc8-a8
25.Hd2-b2	Wf8-c8
26.Wd1-c1!	Wa8xa1
27.Wc1xa1	Wc8-e8
28.Wa1-a7	Hb7-b6
29.Wa7-a6	Hb6-b7
30.Hb2-b3	h7-h5
31.Wa6-a7	Hb7-b6
32.Hb3-a4	c5-c4
33.Ha4-a6!	Hb6-c5
34,Ha6-b7	We8-f8
35. b5-b6	c4-c3
36.Hb7-c7	Hc5-b5
37. b6-b7	Sf6-e8
38. b7-b8H	Se8-c7
39.Hb8xc7	czarne poddały się

Partia nr 26

Białe: Bondarewski — Czarne: Opocenski

Mecz Moskwa - Praga

1.	d2-d4	Sg8-f6
2.	c2-c4	e7-e6
3.	Sb1-c3	Gf8-b4
4.	e2-e3	0-0
5.	Gf1-d3	d7-d5
6.	Sg1-e2	Sb8-d7

Silniejsze było 6...c7-c5, prowadziło bowiem do wyrównania Np. 7.a2-a3, c5xd4 8.a3xb4, d4xc3 9.b2xc3, d5xc4 10.Gd3xc4, Hd8xd1+.

7.	0-0	d5xc4
8.	Gd3xc4	c6-e5?

Błąd w otwarciu, białe zdobywają piona.

9.	Gc4xf7+!	Wf8xf7
10.	d4xe5	Hd8-e7
11.	e5xf6	Sd7xf6
12.	Se2-f4	c7-c6
13.	Hd1-c2	g7-g5!
14.	Sf4-e2	Gb4-d6
15.	Se2-g3	Gd6xg3
16.	h2xg3	Sf6-g4
17.	e3-e4	Gc8-e6
18.	Sc3-d1	Wa8-f8
19.	f2-f3	He7-d6!
20.	Sd1-e3	Sg4xe3?

To posunięcie marnuje owoce dobrej gry czarnych. Należało grać 20...Hd6xg3! 21.f3xg4, Wf7xf1+ 22.Se3xf1, Hg3-e1! albo też 21.Se3xg4, Ge6xg4 22.Hc2-f2, Wf7xf3! 23.Hf2xg3, Wf3xg3 24.Wf1xf8+, Kg8xf8 25.Kg1-f2, Wg3-d3! z równą grą.

21.	Gc1xe3	Hd6xg3
22.	Ge3-f2	Hg3-b8
23.	Wa1-d1	g5-g4
24.	Gf2-c5	Wf8-d8
25.	Wd1xd8+	Hb8xd8
26.	f3-f4	g4-g3
27.	f4-f5	Hd8-h4
28.	Wf1-f3	b7-b6
29.	Hc2-c3!	Wf7-g7
30.	Gc5-d4	Czarne poddały się

Partia nr 27

Białe: Kottnauer — Czarne: Kotow

Mecz Moskwa - Praga

Pionem hetmana

1.	c2-c4	e7-e6
2.	d2-d4	d7-d5
3.	Sb1-c3	c7-c6
4.	Sg1-f3	Sg8-f6
5.	e2-e3	...

Po 5.Gc1-g5 czarne mogłyby przejść do interesującego wariantu: 5...d5xc4 6.e2-e4, b7-b5 7.e4-e5, h7-h6 8.Gg5-h4, g7-g5 9.Sf3xg5, h6xg5 10.Gh4xg5, Sb8-d7 11.g2-g3!, Hd8-a5! 12.e5xf6, b5-b4 13.Sc3-e4, Gc8-a6 z obustronnie ostrą grą.

5. ..... Sb8-d7
6. Gf1-d3 d5xc4
7. Gd3xc4 b7-b5
8. Gc4-d3 a7-a6
9. e3-e4 c6-c5
10. e4-e5 c5xd4
11. Sc3xb5 a6xb5
12. e5xf6 Hd8-b6
13. f6xg7 ...

W partii dr.Alechin-Keres,Praga 1943 grał Alechin następująco 13.Gd3-e4,Gc8-b7 14.Ge4xb7,Hb6xb7 15.0-0.g7xf6 16.Sf3xd4,Wh8-g8 17.Hd1-f3,Hb7xf3 z równą grą dla czarnych.

13. ... Gf8-g7
14. Hd1-e2 0-0
15. 0-0 Sd7-c5

Keres uważa to posunięcie za najsilniejsze. Słabsze jest 15...Gc8-b7 16.Gd3xb5,Sd7-c5? 17.Sf3xd4 jak nastąpiło w partii Keres-Piazzini,Buenos-Aires 1939.

16. Gd3xh7+! ...

Najlepsze; w partii Alonso-Keres,Madryt 1943 biały zagrał 16.Gd3-b1 i po f7-f5 dostał przegraną partię. W glossie do tej partii podał właśnie Keres posunięcie 16.Gd3xh7+ jako najlepsze,jednak dalszy ciąg jego zdaniem prowadził tylko do remis. Kottnauer wzmocnił ten wariant w 20.posunięciu.

16. ... Kg8xh7
17. Sf3-g5+ Kh7-g6
18. He2-g4 f7-f5
19. Hg4-g3 Kg6-f6
20. Gc1-f4!! ...

To posunięcie,wynik analizy mistrzów czeskich stanowi wzmocnienie i udoskonalenie wariantu Keresa. Keres w tej pozycji podawał: 20.Hg3-h4,co dawało tylko remis;20...Wf8-h8 21.Sg5-h7+,Kf6-f7 22.Hh4-h5+,Kf7-g8 23.Hh5-e8+,Kg8xh7 24.He8-h5+,Kotow znał tylko tę analizę i przyjął poświęcenie gońca w 16.posunięciu.

20. ... Kf6-e7
21. Wa1-c1 Wa8-a7
22. Wf1-e1 Gc8-d7
23. b2-b4 Sc5-a6
24. Sg5xe6 Gd7xe6
25. Hg3xg7+ Wf8-f7
26. Gf4-g5+ Ke7-d7
27. Hg7-h8! Hb6-b8
28. Hh8xd4+ Czarne poddały się

Piękne zwycięstwo mistrza czeskiego.

<u>Partia nr 28</u>

Białe: dr.Katetow Czarne: Smysłow

Mecz Moskwa-Praga 1946r.

Obrona Grünfelda

1. d2-d4 Sg8-f6
2. c2-c4 g7-g6
3. g2-g3 d7-d5
4. c4xd5 Sf6xd5
5. Gf1-g2 Gf8-g7

6. Sb1-c3 Sd5-b6
7. e2-e3 ...

Lepsze jest tu 7.Sg1-f3 i następnie 0-0,aby nie zamykać

Z 7. ... 0-0
8. Sg1-f3 a7-a5!
9. 0-0 a5-a4
10. Gc1-d2 Sb8-c6
11. Wa1-c1 ...

Nie jest to szczęśliwy plan białych. Należało raczej grać 11.Sc3-e4,chociaż i tak po 11...a4-a3 12.b2-b3,Sb6-d5 czarne mają dobrą grę.

11. ... Gc8-e6
12. Hd1-c2 Sc6-b4
13. Hc2-e4 c7-c6
14. a2-a3 Ge6-f5
15. He4-h4 Sb4-d3
16. Wc1-b1 ...

Jeżeli 16.e3-e4 wtedy czarny zagra 16...Sd3xc1 17.e4xf5, Sc1-d3 18.f5xg6,f7xg6 19.Sf3-g5,h7-h6 20.Sg5-e6,Hd8-d6 i Gd2 nie jest broniony.

16. ... e7-e5
17. g3-g4 ...

O wiele lepsze było 17.e3-e4,Hd8xh4 18.Sf3xh4,Gf5-c8! 19.d4xe5,Sb6-c4 i czarne mają wprawdzie inicjatywę,ale pozycja białych jest do obrony.

17. ... Hd8xh4
18. Sf3xh4 Gf5xg4
19. Gg2-e4 Sb6-c4!
20. Gd2-c1 Sd3xc1
21. Wb1xc1 Sc4-d2
22. Wf1-e1 e5xd4
23. e3xd4 Sd2-b3
24. We1-b1 Sb3xd4
25. f2-f3 Gg4-e6
26. Sh4-g2 f7-f5
27. Białe poddały się.

Partia nr 29

Białe: Złatorcew Czarne: inż.Olexa

Mecz Moskwa-Brno

Indyjska

1. d2-d4 ,Sg8-f6 2. c2-c4 , g7-g6 3.Sb1-c3 ,Gf8-g7
4. e2-e4 , d7-d6 5.Sg1-e2 , 0-0 6. f2-f3 ,Sb8-d7
7.Gc1-e3 , e7-e5 8.Hd1-d2 ,Sd7-b6 9. b2-b3 ,Sf6-d7
10. d4-d5 , f7-f5 11.Ge3-g5 ,Sd7-f6 12. g2-g3 , a7-a5
13.Gf1-g2 ,Sb6-d7 14. 0-0 ,Sd7-c5 15.Wa1-d1 ,Gc8-d7
16. h2-h3 ,Hd8-e8 17.Hd2-b2 , b7-b6 18.Gg5-e3 ,Wf8-f7
19.Wd1-b1 ,He8-f8 20.Kg1-h1 ,Sf6-h5 21.Ge3-f2 ,Gg7-h6
22.Hb2-c2 ,Hf8-e7 23.Kh1-h2 ,Wa8-f8 24.Gf2-g1 ,Wf7-f6
25.Wb1-e1 ,Wf8-f7 26.We1-d1 , f5-f4 27. g3-g4 ,Sh5-g7
28. a2-a3 ,Gh6-g5 29. b3-b4 , a5xb4 30. a3xb4 ,Sc5-b7
31.Wd1-a1 , h7-h5 32. g4xh5 ,Sg7xh5 33.Wa1-a7 ,Gd7-c8
34.Gg1-f2 ,Wf7-h7 35.Hc1-b1 ,Sh5-g3! 36.Se2xg3 , f4xg3+
37.Gf2xg3 ,Gc8xh3!38.Gg2xh3 ,He7-d7 39.Kh2-g2 ,Hd7xh3+
40.Kg2-f2 ,Wh7-f7 41.Kf2-e2 ,Hh3xg3 42.Hb1-e1 ,Hg3-f4
43. Białe poddały się.

Z międzynarodowego turnieju w Londynie 1946 r.

Partia nr 30

Białe: dr.M.Euwe — Czarne: G.Abrahams

Indyjska

1. d2-d4 Sg8-f6
2. c2-c4 b7-b6

Fianchetto gońca hetmańskiego w obronie indyjskiej należy do słabszych posunięć. Dr.Euwe demonstruje w tej partii w klasyczny sposób ujemne strony tego otwarcia.

3. f2-f3 Gc8-b7

Także po 3...d7-d5 4.c4xd5,Hd8xd5 5.e2-e4,Hd5-d8 6.Gc1-e3, względnie 4...Sf6xd5 5.e2-e4,Sd5-f6 6.Gc1-e3 białe stoją lepiej.

4. e2-e4 e7-e5?
5. d4xe5 Sf6xe4

Podobnie zagrano w partii Fine-Petrow, Semmering - Baden 37r.

6. f3xe4 Hd8-h4+
7. Ke1-d2 Hh4-f2+

W cytowanej partii Fine-Petrow zagrano 7...Hh4-f4+ 8.Kd2-c2,Gb7xe4+ 9.Gf1-d3,Ge4xd3+ 10.Hd1xd3,Hf4-f2+ 11.Sb1-d2, Sb8-c6 12.Hd3-e4,0-0-0 13.a2-a3,Wd8-e8 14.Sg1-f3,Gf8-d6 15.Wh1-e1,Hf2xg2 16.He4-f4 i czarne poddały się w 34.posunięciu.

8. Hd1-e2 Hf2-d4+
9. Kd2-e1 Gb7xe4
10. Sb1-c3 Gf8-b4
11. Gc1-d2 Ge4-b7
12. Sg1-f3 Gb7xf3
13. g2xf3 Gb4-c5
14. f3-f4 Sb8-a6
15. Wa1-d1 Gc5-e7
16. Gf1-g2 Ge7-h4+
17. Ke1-f1 Sa6-c5
18. Gd2-c1 Czarne poddały się

Partia nr 31

Białe: Christofel — Czarne: dr.M.Euwe

Gambit hetmański

1. d2-d4 d7-d5
2. Sg1-f3 Sg8-f6
3. e2-e3 ...

Logiczniejsze było 3.c2-c4 z nawiązaniem walki w centrum. Posunięcie e2-e3 gra się zwykle po e7-e6, teraz czarny wyprowadza gońca hetmańskiego i nie ma żadnych trudności z rozwojem figur.

3. ... Gc8-f5
4. c2-c4 c7-c6
5. Sb1-c3 e7-e6
6. Sf3-e5 ...

Przedwczesny wypad; należało grać 6.Gf1-d3.

6. ... Sb8-d7

Interesująca, ale niepoprawna ofiara piona.

7. g2-g4 Sd7xe5

Oczywiście nie wolno było grać 7...Gf5-g6 gdyż nastąpi 8.h2-h4,h7-h5 9.Se5xg6,f7xg6 10.Gf1-d3 z przewagą białych.

8.	g4xf5	Se5xc4
9.	f5xe6	f7xe6
10.	e3-e4	...

Za ofiarowanego piona ma biały trochę gry w centrum i parę gońców. Jednakże biały jest opóźniony w rozwoju, co jest logicznym następstwem 6. i 7. posunięcia. Teraz Euwe przejmuje inicjatywę.

10.	...	Gf8-b4
11.	e4-e5	Sf6-e4
12.	Hd1-h5+	g7-g6
13.	Hh5-h3	0-0!

Czarny poświęca piona dla ataku, również można było grać 13...Hd8-d7.

14.	Gf1xc4	d5xc4
15.	Hh3xe6+	Kg8-h8
16.	0-0	...

Nie można było grać 16.He6xc4 z powodu groźby 16...Se4xf2 17.Wh1-f1,Hd8-h4!

16.	...	Gb4xc3
17.	b2xc3	Hd8-h4
18.	f2-f3	Wf8-f5!

Wspaniale zagrano; teraz grozi 19...Wf5-h5. Nie wolno bić skoczka z powodu mata w 2. posunięciach: (19.f3xc4,Hh4-g4+, 20.Kg1-h1,Wf5-f1≠).

19.	He6xc4	Wf5xf3!
20.	Hc4-e2	...

Po przyjęciu ofiary czarny wygrywa przez: 20.Wf1xf3,Hh4-g4+ 21.Wf3-g3,Se4xg3 22.h2xg3,Hg4xg3+ 23.Kg1-h1,Hg3-e1+ 24.Kh1-g2,Wa8-f8.

20.	...	Wh4-g4+
21.	Kg1-h1	...

Oczywiście nie wolno grać 21.He2-g2 z powodu mata 21... Wf3-f1+ 22.Kg1xf1,Hg4-d1≠.

21.	...	Se4-g3+!
22.	h2xg3	Hg4-h3+
23.	Kh1-g1	Wf3xg3+
24.	Kg1-f2	Wg3-g2+
25.	Kf2-e1	Hh3xc3+
26.	Gc1-d2	Hc3xa1+
27.	He2-d1	Ha1xd4
28.	Białe poddały się.	

Partia nr 32

Białe: Kerus — Czarne: Klein

Mecz radiowy Anglia - Z.S.R.R.

Otwarcie katalońskie

1. d2-d4	,Sg8-f6	2. c2-c4	, e7-e6	3. g2-g3	, d7-d5
4.Gf1-g2	, c7-c5	5.Sg1-f3	,Sb8-c6	6. c4xd5	,Sf6xd5
7. 0-0	,Sd5-f6	8.Sf3-e5!	,Gc8-d7	9.Se5xc6	,Gd7xc6
10.Gg2xc6+	, b7xc6	11.Hd1-a4	,Hd8-b6	12. d4xc5	,Gf8xc5
13.Sb1-d2	, 0-0	14.Sd2-c4	,Hb6-b5	15.Ha4-c2	,Gc5-e7
16. e2-e4	,Wf8-d8	17. f2-f3	,Sf6-d7	18. a2-a4	,Hb5-a6
19.Gc1-e3	, c6-c5	20.Wf1-d1	,Sd7-b6	21. b2-b3	,Sb6xc4
22.Hc2xc4	,Ha6xc4	23. b3xc4	, f7-f5	24.Kg1-f2	,Kg8-f7
25.Wd1xd8	,Wa8xd8	26.Wa1-d1	,Wd8-d7	27.Wb1-b8	,Wd7-c7

28. e4-e5!,Wc7-c6 29.Wb8-b7 ,Wc6-b6 30.Wb7xe7+,Kf7xe7 31.Ge3xc5+,Kc7-d7 32.Gc5xb6 , a7xb6 33.Kf2-e3! i czarne poddały się.

Partia nr 33

Białe: B.Śliwa   Czarne: Matkowski

Mistrzostwa Polski 1946 r.

Otwarcie Retiego

1.Sf3 , d7-d5 2. c2-c4 ,Sg8-f6 3. c4xd5 ,Sf6xd5
4. d2-d4,Gc8-f5 5.Sb1-c3 , e7-e6 6. e2-e3 ,Gf8-d6
7.Gf1-d3,Gf5-g6 8. 0-0 , c7-c6 9.Sc3-e2 ,Sb8-d7
10. e3-e4,Sd5-b4 11.Gd3-b1 , 0-0 12. a2-a3 ,Sb4-a6
13. b2-b4, c6-e5 14.Gc1-b2 ,Hd8-c7 15.Se2-g3 ,Wa8-d8
16.Gb1-a2,Wf8-e8 17.Wa1-c1 , e5xd4 18.Hd1xd4 ,Sd7-e5
19.Hd4xa7,Se5-d3 20.Wc1-c2 ,Gd6-g3 21. f2xg3!,Sd3xb2
22.Wc2xb2,We8xe4 23.Sf3-g5 ,Hc7-e5 24.Ha7xb7!,He5xg5
25.Ga2xf7+Kg8-h8 26.Gf7xg6 , h7xg6 27.Hb7xa6 ,Hg5-e3+
28.Kg1-h1,We4-d4 29.Wb2-e2 ,He3-b3 30.We2-f2 ,Wd4-d1
31.Ha6-c6,Hb3xa3 32.Hc6xg6 ,Ha3-c1 33.Hg6-h5+,Kh8-g8
34.Hh5-f7+Kg8-h8 35. h2-h3 Czarne poddały się.

-.-

Kronika krajowa i zagraniczna

Sopot

Pierwszy po wojnie turniej o mistrzostwo Polski zorganizowany przez Polski Związek Szachowy zakończył się nieoczekiwanym ale zasłużonym zwycięstwem Bogdana Śliwy,studenta Politechniki Krakowskiej,członka Krakowskiego Klubu Szachistów,który zdobył 15 p. z 21 partii. Dalsze nagrodzone miejsca zajęli: Gadaliński(Łódź)14.5p.,3.Grynfeld Łódź) i Plater (Warszawa) po 14 p. 5.Błaszczak(Wrocław) i Borowski (Warszawa) po 13.5p. Pierwszym 5.przyznano tytuły mistrzowskie.(naszym zdaniem należy się to i Borowskiemu) Dalsze miejsca zajęli: Pytlakowski,Czerniaków i Tarnowski po 12.5,Makarczyk i Matkowski po 12p.,Gawlikowski 10.5p.,Ciejka i Piechota po 10p.,Szapiro,Zachorski, Sojka i Roszkowski po 9p.,Tyrtek 8.5,Czarnota 6.5p.,Mnichowicz 3.5p. i Balicki 0p.

Turniejowi temu poświęcimy następny numer (7-8) Szachisty Polskiego.

Cieszyn

Finał turnieju eliminacyjnego o mistrzostwo sekcji T.S."Piast" na rok 1946 zdobyli wspólnie Kukuczka i Kuna po 18p. z 20;trzecim był Wenglorz 13.5. Dalsze miejsca zajęli:Frycz 12.5 inż.Pszczółkowski 11p. Zubek 10p. Bełko 8p Kareta 7p.,Konderla 4p.,Szczepański 3 i Matuszek 0.

Częstochowa

Turniej szachowy w ramach konkursu świetlicowego zakończył się zwycięstwem Mariana Wieczorka 5.5p. Drugim był Skalik,trzecim Limbach; dalsze miejsca zajęli:Szolc 2.5p Borkowski 2.5p.,Malik 1.5p. i Szeląg 1p.

Sofia

Wynik turnieju o mistrzostwo miasta: 1.Neukirch 10p., 2.Iwanow 8.5p. 3.Dymitrow 8p. 4.Stancew 7p. 5.Karastojcew i Telepin po 6.5p.

Praga

W dniu 10 sierpnia b.r. rozpoczął się przy udziale najlepszych zawodników turniej o mistrzostwo Czechosłowacji.

Moskwa

W miesiącu wrześniu projektowane jest rewanżowe spotkanie między reprezentacjami Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego.

Leningrad

Rozpoczął się tu turniej z udziałem mistrzów fińskich i radzieckich. Grają:Bok i Rautanen z Finlandii oraz Czechower,Lisyczyn,Tolusz,Kuzminich,Kłaman,Sanik i Tajmanow z Leningradu. Po 7. rundach prowadzą Bok,Czachower i Tolusz po 5.5 p.

Kanada

W turnieju o mistrzostwo Kanady na rok bieżący pierwszą i drugą nagrodę podzielili: Janowski i Jerhöf po 10.5 z 12partii; 3-4 Belzon i Dywiński po 9.5 p.

Nowy Jork

Mistrzostwo "Marshal Chess Club" zdobył Seidman 12.5p. Riwis 11p. i Santasiere 10.5p.

Wynik turnieju o mistrzostwo "Venttnor City": Adams 7 Santasiere 6p. Jackson i Keitz 5p.,Green,Rogen i Stark po 4.5p. i Byrac 4p.

Mistrzostwo "Saratoga Springs": Kramer 7.5p.,Byrbe 7p. Santasiere 6.5p.,Edward Lasker 6p.

Hawanna

Mistrzostwo miasta zdobył Planas.

Meksyk

Mistrzostwo państwa zdobył Araiza 11.5p z 14; 2.Camarena 3.Perez 9p.

Indie

Mistrzem Indii został Khadilkar 14.5p. 2.Hossin 13.5p.

Australia

Mistrzostwo N.P. Walii zdobył L.Steiner (znany mistrz węgierski) 6.5p. z 8; 2.Goldstein 5,5p.

Afryka

Wynik turnieju o mistrzostwo miasta Johannesburga: 1-2 Ackerman i Heidenfeld po 5p. 3.Driman 4p. 4.Gerber3.5 5.Walpert 2.5p.

Anglia

W turnieju drużynowym czterech hrabstw wynik był następujący: 1.Surrey 3p. 2.Middlesex 2p.,3.Kent 1p..Essex 0p

Irlandia

Mistrzostwo Dublina zdobył O'Hanlon 7.5p. 2.Yeats 7p.

Szwecja

W małym turnieju rozegranym w Sztokholmie zwyciężył Lundin 6.5p.; 2.Stoltz 5p. 3.Bergguist 4.5p.

Holandia

12 b.m. rozpoczął się w Groningen wielki międzynarodowy turniej szachowy,w którym między innymi biorą udział: Botwinnik,Bolesławski,dr.Bernstein,Denker,dr.Euwe,Flohr, Kotthauer,Lundin,Najdorf,Kotow,Steiner,Stoltz,Szabo,Smysłow i dr.Tartakower. Według ostatnich wiadomości prowadzi arcymistrz radziecki Botwinnik przed byłym mistrzem świata dr.Euwem. Turniej zakończy się w pierwszej połowie miesiąca września.

-.-

CHCESZ ABY SZACHISTA POLSKI UKAZYWAŁ SIĘ DRUKIEM-

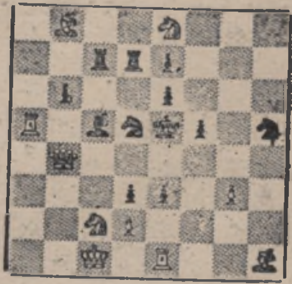
J E D N A J   P R E N U M E R A T O R O W

-.-

DZIAŁ ZADAŃ

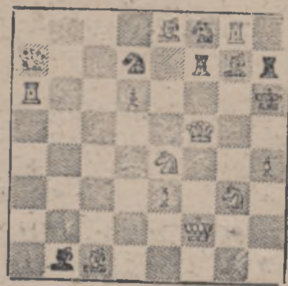
Redaguje Marian Wróbel, Kraków, Sereno-Fenna 2.m.2

22
T.Czarnecki
Warszawa
(Oryginalne)

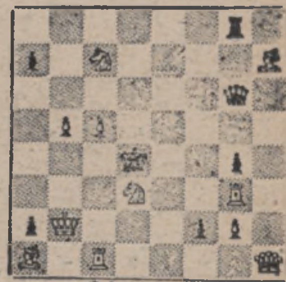
2≠
/1G2S3/2wwp3/1p2p3/
/W1gskp1s/1H6/
/3?p1P1/2SP4/2K1W2G/

23
A.Goldstein
Łódź
(Oryginalne)

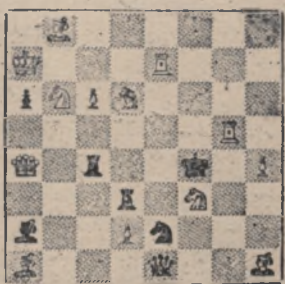
2≠
/4GsW1/h2s1wgw/
/W2p3k/5H2/4S2P/
/4P1S1/5K2/1gG5/

24
W.Suchodolski
Nowy Tomyśl
(Oryginalne)

2≠
/6w1/p1S4G/6h1/
/1PP5/3k2p1/
/3S2W1/pK3pP1/
/G1W5H/

25
W.Suchodolski
Nowy Tomyśl
(Oryginalne)

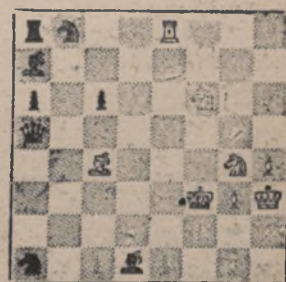
2≠
/1G6/K3W3/pSPs4/
/6W1/H1w2k1P/3w1S2/
/g2Ps3/g3h2G/

26
T.Czarnecki
Warszawa
(Oryginalne)

3≠
/1K5g/1HS2p1G/
/5P2/1p2ks2/
/3pSsW1/2p5/
/1w2P3/8/

27
A.Goldstein
Łódź
(Oryginalne)

3≠
/ws2W3/g7/p1p2S/
/h7/2G3SP/5kPK/
/8/s2g4/

Uwaga! Na str.2. w zadaniu nr III (D.Przepiórka) na e5 ma stać biały pion.

WEŹ UDZIAŁ W STAŁYM KONKURSIE ROZWIĄZANIOWYM! ROZWIĄZANIA PROBLEMÓW, Z KAŻDEGO NUMERU NA OSOBNEJ KARTCE-NALEŻY NADSYŁAĆ NA ADRES REDAKTORA DZIAŁU ZADAŃ. CO KWARTAŁ NAGRODA ZA NAJLEPSZE ROZWIĄZANIE.

Nasze zadania

Ponieważ nasze diagramy nie zawsze wychodzą wyraźnie, aby uniknąć nieporozumień,począwszy od tego numeru wprowadzamy dodatkowo kontrolę pod zadaniem. Jest to potwierdzenie pozycji w notacji Forsyta. Ten system notowania,popularny ny zachodzie,składa się z ośmiu grup liter wielkich i małych oraz cyfr,oddzielonych pionowymi liniami. Każda grupa odpowiada jednej linii poziomej na szachownicy i składa się z ośmiu znaków,względnie cyfr,wyobrażających 8.pól. Zapisując pozycję lub problem zaczynamy od ósmej poziomej idąc od lewej ręki,czyli od pola a8. Wielkie litery oznaczają skróty nazw białych,a małe czarnych figur. Cyfry wskazują ilość pól,jaka je dzieli od krawędzi szachownicy,względnie między sobą.

Problemy,zamieszczone w tym numerze są pierwszymi pracami,jakie nadeszły na nasz pierwszy konkurs zadaniowy. Dwuchodówka Czarneckiego jest jeszcze jednym przykładem na popularny temat szachów na odlew,na jakie się naraża biały król. Zadanie Goldsteina opracowuje temat moskiewski,połączony z trzykrotnym uwolnieniem dwu białych figur. Praca Suchodolskiego nr 24 łączy motyw włączania białej figury na pole królewskie z białą baterią królewską i unikaniem podwójnych duali. Kompozycja nr 25 to mało popularny typ zadań,zwany tematem Flecka. Po wstępie mamy "n" gróźb,obrony parują "n-1",tak że każda z gróźb kolejno dochodzi do głosu jako jeden z wariantów. I tutaj również w pewnym sensie mamy unikanie duali w posunięciu matującym. Trzychodówka Czarneckiego przeprowadza analogiczną grę białych z matem przy wiązaniu dwu czarnych skoczków, zaś piękna praca nr 27 przedstawia motyw gier ogniskowych jeden z ulubionych tematów autora.

Turnieje problemowe

Problemistyka polska znajduje się obecnie pod znakiem Przepiórki. Jest to pierwsza sposobność uczczenia zasług i pamięci tego znakomitego kompozytora polskiego,zgładzonego w obozie w r.1940. Nic więc dziwnego,że wybrano powszechnie uznaną formę hołdu,jakim jest konkurs - memorjał. I tak mamy do zanotowania dwa turnieje:

I.Dziennik Łodzki ogłasza otwarty konkurs międzynarodowy na 3≠ poświęcony pamięci Przepiórki. Zadania oryginalne (maximum 3 od autora) należy nadsyłać do dnia 31.XII 1946 r. pod adresem: Dziennik Łódzki,Łódź,Piotrkowska 96 (Konkurs Szachowy) Nagrody 1.000,600 i 400 zł,oraz nagroda specjalna 300 zł. za najlepsze polskie zadanie. Sędzia A.Goldstein.

Szachista Polski ogłasza otwarty konkurs międzynarodowy na 2≠,poświęcony pamięci Przepiórki. Zadania oryginalne,w dowolnej ilości należy nadsyłać do dnia 1.XII.1946r. pod adresem: M.Wróbel,Kraków Sereno-Fenna 2/2. Nagrody 600 i 400 zł. ufundowane przez Polski Związek Szachowy. Sędzia M.Wróbel.

Szachista Polski announces an international informal D.Przepiórkas Memorial Tourney for 2≠ (movers) oryginal problems are to be sent till 1.December 1946 to M.Wrobel Krakow,Sereno-Fenna 2/2 Poland. Prizes 600 and 400 zl offer by Polisch Chess Federation. Judge: M.Wrobel.

-.-

Kronika problemowa

Każdy choć trochę obeznany z problemistyką i współczesną kompozycją słyszał o bardzo czynnym Związku Brytyjskich Problemistów,o tradycyjnych konkursach "British Chess Federation",równie popularnych jak świąteczne turnieje mistrzowskie w Hastings,rozgrywane w okresie Świąt Bożego Narodzenia. Z górą 20 lat rok rocznie najlepsi mistrzowie europejscy stają do walki o nagrody Związku. W okresie wojny niedocierały do nas wyniki tych turniejów,dopiero teraz możemy się zapoznać z twórczością obcą. Sądzimy,że naszych Czytelników zainteresuje przegląd prac,publikowanych w prasie angielskiej.

W konkursie "British Chess Fed" za rok 1940 w dziale 2≠ nagrodę otrzymał E.Hasberg,Szwecja/2G4K/5p2/2W1S2G/3pkpH1/1w6/g1swpg2/4p3/1h1W4/1.Sd4! Jest to modny temat blokowania dwu wolnych pól królewskich przy unikaniu duali. Przypatrzmy się ośrodkowi tematycznemu;grozi 2.Hf4≠,Ge4 2.Hf6≠ (2.Sf3≠?),Se4 2.Sf3≠ (2.Hf6≠?),Wb-d4 2.Hf5≠(2.He7≠?) Wd-d4 2.He7≠(2.Hf5≠?). Zadanie to ma poważny defekt gdyż po Wd-d4 nie mamy blokowania,bowiem Wd1 atakuje blokowane pole. Właściwie Wd1 jest potrzebna tylko w wariancie Kd4. W 3≠ brak było wybitniejszych realizacji,dość ciekawy pomysł przeprowadza 2 nagr. Olsen i Froberg /GS6/kPP5/8/G1pP4/2pPp1pg/s6h/6sp/7K/ 1.d6,grozi 2.c8S+,Kb8 3.Gc7≠;Gd8 2.cxd8S,- 3.Sd-c6≠; Sb5 2.Sc6+,Ka6 3.b8S≠. Trzykrotna przemiana 2 białych pionów w skoczki na polach b8 i c8. Kompozycja kończy się 3. wzorowymi matami,które jednak są ograne i banalne.

Natomiast zupełnie niebywałe jest zadanie starego mistrza Heathcote'a,który otrzymał I.nagr. w dziale wielochodówek. G.Heathcote /3W1W2/K3k3/1p1sPg2/pS2P2S/sP1ppp2/4P3/6Pw/4Hh1w/ 5≠. Rozwiązanie tego arcydzieła wcale nie jest łatwe. 1.He2! grozi (Wxh5) 2.Hg4!,Ge5! 3.Wd-e8+,Sxe8 4.Wf7 Kd8 5.e7≠! (mat z neutralizującą przesłoną) 1...He2 2.Sg7!, Gxg7 3.exd6+,Ke6 4.Sc7+,Ke5 5.exf4≠!; 1...Sxb5+ 2.Hxb5, Hxb5 3.exf6+,Ke6 4.Sg7+,Ke5 5.exd4≠!. Dwie analogiczne gry tworzą piękne echo. Trudno przypuścić,że niepozorny pion e3 matuje dwa razy. Tak komponuje 70 letni wówczas mistrz starej generacji; nie jeden młody mógłby pozazdrościć świeżości i inwencji.

Nie mogę oprzeć się pokusie,by nie przypomnieć jeszcze jednego zadania arcymistrza z ostatniego okresu twórczości: G.Heathcote I.nagr. British Chess Mag. 1931 /I /g3K3/p2Pp2p/1G1p3w/3k1P2/2W2P1s/1G6/wgh5/6Hs/3≠ 1.Hb1!! Nieprawdopodobny,pozornie bezcelowy wstęp; grozi (Wf6) 2.Wc2+,Ke4 3.Wf2≠ !! (ukryty H.matuje) Gb - 2.Wd4+,Kc6 3.Gd5≠!! H. w zadziwiający sposób gra na drugiej linii. Hb1 2.Wb4+ Kc6 3.d8S≠;Hxc4 2.Hh1+,Sf3 3.Hf3≠. Na dodatek mat ze związaniem czarnego H. Arcydzieło!

Ciekawą indywidualnością kompozytorską jest G.F.Anderson. W pierwszym okresie dał się poznać jako autor wielu współczesnych tematów w klasycznym opracowaniu,w których mistrzostwo konstrukcji współzawodniczyło z głębią tematyki. Później przeszedł do komponowania złożonych pomysłów zarzucił czystość matów,stał się liberalniejszy w traktowaniu ekonomii. Jako ilustrację podaję 3≠. I.nagr.British

Chess Fed. 1946r. /S1k2KW1/G1PpppH1/3p3W/Sp6/2g1ww1g/s6G/ /8/8/ Rozwiązanie: 1.We6! grozi 2.Hg5!,Gxg5 3.Kg7+;fxe6+ 2.Hf7!,Gf6 3.He8+;dxe6 2.Gb8,Gf2 3.Ke7+;Wxe6 2.Hg2,-3.Hb7+ (3.Kg7+)! Gxe6 2.Hc3,- 3.Sb6+ (3.Kg7+). Kompozycja ma wymznie zarysowaną fakturę,którą podkreśla 4x na polu e6. Przy całym uznaniu wolimy jednak dawnego Andersona. Jakie koncepcje realizował ten mistrz w pierwszym okresie niech posłuży za przykład następująca wspaniała 3+. G.F.Anderson I.nagr. /8/2K2p2/G4P2/1S1P2P1/2k2Pp1/P1pgG3/P1Ph4/3Www2/ 3+. 1.Gb6!! naraża króla na szach;grozi (We7+)2.Kc6!! z ma tem przez odsłonę; Ge2! (przesłania W. a odsłania H.)2. Kd7!!,Kd5 3.Sc3+ ze związaniem H.; He2! 2.Sd6+,Kd5 3.Gc4+ ze związaniem G. Jest to więc tak zwane zastępcze półzwiązanie. Kto z Czytelników pamięta nazwę konkursu i rok publikowania? z powodu utraty zbioru nie mogę podać tych danych.

Dwuchodówki,zresztą nieliczne,jakie doszły do nas nie przedstawiają żadnych nowych pomysłów konstrukcyjnych i obracają się w ujęciach z lat 1938-39; zapowiadają groźbę szablonu,który jest bardzo naturalnym zjawiskiem przy masowej produkcji.

2+ A.F.Arguellesa,znanego kompozytora hiszpańskiego, przedstawia tradycyjne półzwiązanie z szachami na odlew. A.F.Arguelles, The Problemist 1946r. /2WSK2k/3pppw1/3p2pG/ /6S1/3h4/7w/1H6/5w2/ 2+ 1.Kd7,grozi 2.Sd-f7+;grę główną stanowią 3. szachy na odlew z równoczesnym wiązaniem Wg7 a więc: Ha7+ 2.Sb7+,Ha4+ 2.Sc6+ i Hg4+ 2.Sd-e6+ oraz obro na Wg8 2.Gf8+ blokowanie ze związaniem Hd4.

Trochę bardziej współczesna jest druga kompozycja: L.A.Garaza British Chess Mag. 1946 r. /K2W3G/p2gS3/7w/ 1p2w1P1/3ksp1g/1pW5/3P4/H4S1G/ 2+ 1.Sh2, grozi 2.Sf3+. obroną jest każde dowolne odejście Se4,czyli odblokowanie pola królewskiego (antiforma blokowania) S- 2.Sf5+ z powodu otwarcia linii Ghi powstaje druga groźba 2.Sf5+. Przeciw tej wtórnej groźbie czarny ma dodatkowe,czyli poprawione obrony: Sf6 2 Sc6+ (2.Ha7+? z powodu uwolnienia We5) Sd6 2.Ha7+ (Sc6+? uwolnienie G.); mamy więc wtórną przesłonę Wh6 z dodatkową funkcją -uwolnienia czarnej figury, która paruje dual. W grze pobocznej przesłona po Sg3 2. Hg1+ oraz Sc3 2.Hc3+.

Jak niebezpiecznie wykorzystane są takie motywy może zaświadczyć o parę lat starsze zadanie,które posługuje się identycznym mechanizmem: M.Wróbel I.nagr. Zadaniowiec 1942/II /G3W3/2SSp3/w7/2ph2p1/3sk1K1/1g1pg1pH/2sw4/G3W3/ 2+. 1.Sb5 z tą tylko różnicą, że tutaj mamy pełną jednolitość gry głównej,gdyż poprawieniem obrony trzykrotnie uwalniają czarną związaną figurę. Oczywiście nie ma tu mowy o antycypacji,gdyż jest więcej niż wątpliwe, by autor mógł znać polskie kompozycje,publikowane nielegalnie w lwowskim Zadaniowcu.

Na tym kończę przegląd prasy brytyjskiej,w następnym numerze podam kilka interesujących kompozycji,publikowanych w prasie radzieckiej.

-.

-.